

REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

Magnetogram ni lektoriran!

**MAGNETOGRAM
NOVINARSKÉ KONFERENCE
PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE
PO ZASEDANJU EVROPSKEGA SVETA
(Bruselj, 9. marec 2007)**

Najprej bi pozdravil vse skupaj. Končan je bil spomladanski vrh. Posvečen je bil konkurenčnosti in inovacijam v okoljski politiki in energetiki. Vendar pa, preden predstavim nekatere zanimive detajle glede postopka sprejemanja zaključkov, najprej nekaj besed o Tripartitnem socialnem vrhu, ki se ga je Slovenija včeraj udeležila kot predstavnica naslednjih predsedujočih držav.

Običajno se ta evropski socialni vrh sestane pred spomladanskim zasedanjem Evropskega sveta, ko prevladujejo gospodarske in socialne teme. Tudi tokrat je bilo tako. Kakšnih večjih razhajanj v zvezi s predlogi, ki so prišli v zadnjih letih, posebej s strani sindikatov – češ, da mora Lizbonska strategija vsebovati tudi socialno dimenzijo, ni bilo. Praktično je bilo okoli tega soglasje. Nekaj več skrbi je bilo izraženo v tej razpravi v zvezi s cilji Evropske unije iz tokratnega zasedanja Evropskega sveta. Nekatere predstavnike gospodarstva - kot delodajalce – so na eni strani skrbele gospodarske teme in na drugi strani globalne posledice sprememb, ki bodo posledica teh zaključkov v zvezi z uporabo obnovljivih virov oziroma z ukrepi, ki jih bo morala Evropska unija oziroma države članice sprejeti, ko gre zaveze pri zmanjševanju emisije toplogrednih plinov. Vendar pa je, seveda, prevladovalo prepričanje, da je potrebno sprejemati ukrepe v tej smeri, in da zaradi klimatskih sprememb ni drugega izhoda. Je pa treba biti pri tem tudi socialno občutljiv in je treba paziti tudi na tako imenovano cenovno občutljivost, ko gre za interese gospodarstva.

Na neformalnem pogovoru predsednikov držav in vlad včeraj je bilo govora tudi o »Berlinski deklaraciji«. Evropski svet naj bi ob 50. obletnici podpisa Rimske pogodbe, ki je ustanovila Evropsko unijo, sprejel posebno deklaracijo. Pričakovalo se je, da bo veliko razprave vezane na dilemo ali naj se v tej deklaraciji opredeli način in časovnica reševanja zapleta, ki je nastal zaradi neratifikacije Evropske ustavne pogodbe. Te razprave pravzaprav ni bilo, kajti deklaracija še ni v zapisani obliki. Šlo bo za dokument, ki združuje in ne deli. Povsem razumljivo, ker se praznuje 50. obletnica projekta, ki je bil strateški uspeh za Evropsko unijo in evropski kontinent. Praznuje se v času, ko je Evropa spet skoraj popolnoma integrirana, ko ni več zidov, ni več blokovske delitve, ko praktično vsi državljani in državljanke na evropski celini živijo v pogojih politične svobode, gospodarskega napredka in ko prihaja tudi do, še posebej po zadnji širitvi Evropske unije, politične integracije celotne Unije. Razlogov za to, da je deklaracija optimistična po 50-ih letih, je veliko. Bilo je kar nekaj razprav. Poudarjalo se je pomen dejstva, da se ravno ta evropski vrh ukvarja z vprašanjem klimatskih sprememb in varstvom okolja, evropsko energetske politiko. To dokazuje, da Evropska unija po 50-ih letih ne samo za nazaj, ampak tudi vnaprej lahko ocenjuje svoj razvoj kot zelo uspešen. Se pa Evropska unija na tej točki zaveda tudi izzivov prihodnosti, se nanje pripravlja ter je sposobna sprejemati prave odločitve.

Kar se tiče zaključkov samega evropskega vrha mislim, da gre za znaten uspeh nemškega predsedstva in Evropske komisije. Sprejeti so bili zavezujoči zaključki v zvezi z zavezo Evropske unije, tako ko gre za rast deležev obnovljivih virov v skupnem evropskem seštevku, kot tudi emisij toplogrednih plinov. Mi smo tukaj poudarili, da se je potrebno zavedati časovne dimenzije, za katero sprejemamo te odločitve. V prihodnosti bo prihajalo do razvoja tehnologij v energetske sektorju, zato je nujno, da evropski vrh da nek pozitiven signal tudi raziskovalcem. Tak signal je potreben tudi investitorjem oziroma gospodarstvu. Poleg tega je nujno, da apeliramo na državljanke in državljane oziroma njihovo ekološko zavest in na varčevanje, ko gre za manjšo porabo energije.

Ena od tem, kjer so bila zelo različna stališča, je jedrska energija. Glede na znano dogajanje, v zvezi s porabo energije v zadnjih tridesetih letih, je bilo to pričakovano. Kljub temu pa je vse bolj prisotno spoznanje, da teh zavez v zvezi z zmanjšanjem toplogrednih plinov - glede na sedanje stopnje razvoja tehnologije - ne bo možno doseči brez upoštevanja deleža, ki ga da jedrska energija. Jedrska energija ni obnovljiv vir, je pa vir, ki ne sprošča toplogrednih plinov, in ki v energetskih bilancah določenih držav članic predstavlja velik delež v proizvodnji energije. Brez upoštevanja tega dejstva, teh zavez realno gledano ni možno doseči. Na nek način je ta zavest vključena v same zaključke Evropskega sveta. Mislim, da smo lahko s tem zadovoljni. Tudi glede na to, da jedrska energija v Sloveniji predstavlja zelo pomemben delež naše energetske bilance, ter da - v kolikor znanost ne bo dala nekih novih odgovorov glede obnovljivih virov energije, ki jih danes še ne poznamo - ni izključeno, da bo Slovenija gradila tudi drugi blok jedrske elektrarne. Vendar o tem še ni nobene odločitve. O tem se bomo odločali tam nekje po letu 2011-12, ko bo potrebno ta vprašanja, vezana na zadostno energetske oskrbo države, zapreti.

Ko gre za zavezo, ki je bila vseskozi v ospredju razprave o rabi obnovljivih virov do leta 2020, naj povem, da je Slovenija to zavezo podprla. Smo bili ena od redkih novih držav članic, ki s to zavezo ni imela večjih problemov. Tudi zaradi tega, ker smo razpravo o tem v Sloveniji že lansko leto zaključili in jo strnili v projektu obnovljivih virov, ki je vključen v Resolucijo o nacionalnih razvojnih projektih, kjer je za raziskave in uvajanje obnovljivih virov energije v nacionalni energetske bilanci, vključno z raziskavami v tehnologijo vodika preko projektov javno-zasebnega partnerstva od leta 2008 do 2023 predvidenih skoraj 4 mlrd evrov. To je eden največjih tovrstnih projektov - relativno gledano v Evropski uniji - in lahko seveda zelo pozitivno odgovori na vprašanje kako zadostiti zavezi 20% obnovljivih virov v nacionalnih energetskih bilancah. Ta zaveza je bila na koncu soglasno podprta, tudi zaradi izrecne izjave predsednika Evropske komisije, da bi pri določanju nacionalnih ciljev Komisija upoštevala specifičnost posameznih držav članic in da bodo seveda ti cilji določeni v posvetovanju z državami članicami.

Naj ob koncu povem še, da je Evropski svet sprejel kar nekaj odločitev, katerih nadaljevanje in implementacija bo padla v čas slovenskega predsedovanja - še posebej na naslednji marčevski vrh 2008, ki bo v veliki meri nadaljevanje razprave in odločitev, ki so bile sprejete na tokratnem vrhu.